

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főtér Ide inté-
zendő a lap szellemi részét ér-
deklő minden közlemény és
levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdi, minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést es hirdetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, valamint a KÁRMÁN S könyvkereskedése Rimaszombat, Főtér, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető.

Magyarország gazdaközönségéhez!

Abban a nagy munkában, mely Széchenyi István szavára a Kárpátok bércei s az Adria között megindult, a melynek czélja volt egy vagyonyban, értelemben s munkaszeretletben gazdagabb, érzelmeiben nemesebb Magyarországot állítani az elhunyt nemzedékek helyére: a magyar gazdaosztály is kivette részét.

Vizjárta rónákat hódított meg a kulturának, nemesbíti állatállományát, igyekezett elsajátítani a művelt nyugat fogásait, hogy jobbá tegye tőkének borát, fűnek gyümölcsét, jövedelmesebbé kezének munkáját. E törekvésekben nem csupán az anyagi haszon előnye, hanem az a tudat is lelkesíti, hogy a helyzet javítására törve, hazafias munkát végez, olyat, melyért egykor emléket a nemzetnek ma még meg nem született milliói áldani fogják.

Mind e mellett a haladó idők a nemzetnek éppen ezen osztályát nehéz válságba sodorták. A gyapju ára leszállt, hegyeink világhírű termését elpusztította a filloxera, végül a hanyatló buza-árak százezrek, sőt milliók erőfeszítéseit tették meddővé. A paraszt kunyhóiban s a birtokosok kuriáiban a sötét gond, a jövőért való aggodás titott tanyát, megsemmisítve a nemzeti fejlődésnek egyik legelőkelőbb tényezőjét, a gazdaosztály elégtelt nyugalmát.

És a jövő, melytől sokan oly sokat várnak, ha a dolgoknak szabad folyást engedünk, a jelek bizonyossága szerint, még sötétebb lesz a jelenél. Az árak nem fognak javulni, a visszavonás, mely a föld urai és a birtoknélküliek ezrei közt kitért, önként meg nem szűnik. Jöhetnek ugyan évek, midőn a föld dusabban terem, de a kalászkok dusabb hozadéka nem lesz öröm a gazda szemében, míg az árak esése föltartóztatva nincs.

Annyi küzdelem után, melyet átélt, annyi föladat mellett, melyek megoldása reá vár, a gyorsan haladó idők egy újnak fölkarolását követelik a magyar gazdaosztálytól, hogy megmentse magát és így a nemzetet a jövő számára, saját magának munkája által.

Szervezkedjék úgy, a mint még eddig nem tudott egy életerős organizmussá és az erre irányuló kitartó és szívós munkában megnyerje azt, a mi még belőle eddig hiányzott: az összetartást és a nagy czélok szolgálatában elsajátított fegyverzettséget, mely a sikernek föltétele.

Az első lépés, melyet ez irányban tettünk, nem várt eredménnyel jutalmazta erőfeszítéseinket. A független magyar gazdak pártja mult évi december 8 án tartott ülésén egyhangú és sokat ígérő lelkesedéssel mondta ki, hogy Magyarország gazdái a bajok föltárása és az orvoslás módjainak kijelölése végett ez év tavaszán tartásuk meg a III-ik országos gazdakongresszust (egy országos gazdaggyűlést.) Ez a kongresszus Budapesten május 19—23-áig fog megtartatni s a szervező-bizottság abban a reményben van, hogy munkája, bár nehéz, de eredménytelen nem leend.

A lelkiismeretes munka, az önzetlen törekvés azonban sikerre vezetni csak akkor fog, ha a kongresszus úgy tagjainak számát, valamint ezek részvétét illetőleg is azon színvonalon fog állani, a melyen annak a szóban forgó kérdések súlyát és horderejét tekintve, állni kell.

E végből szavunk egész súlyával, törekvéseink egész komolyságával fordulunk a magyar gazdaosztály azon részéhez, melynek szíve a nagy nemzeti érdekek iránt dobogni meg nem szűnt, csatlakozzék azokhoz, a kik sorsát enyhíteni, vagyoni helyzetet javítani, politikai súlyát emelni s erkölcesit megtisztítani igyekeznek. Szébb, nemesebb, őt magát közvetlenebbül érintő czélok szolgálata

gálatába nem állhat soha. És ne feledje, hogy a csomóra kötött vesszőket gyöngye kéz szét nem törli, a megoldott kéve széthulló szárait pedig szétszórja, semmivé teszi a gyöngye szál is.

Kelt Budapesten, február hóban.

A III-ik országos gazdakongresszus
rendező-bizottsága nevében

gróf Dessewffy Aurél,
elnök.

A dobsinai ügy a közigazgatási bizottság előtt.

Említettük annak idején, hogy a dobsinai ismert faeladási ügyben egy nagyobb bizottság küldetett ki az iratok tanulmányozására és megvizsgálására; később ismét Mihalik Dezső, Szentiványi Árpád és Hivessy Bertalan bizattak meg, hogy az ügyet beható vizsgálat alá vegyék s a közigazgatási bizottságnak, különösen a dolgok azon részére vonatkozólag, mely a megindított több rendbeli fegyelmi eljárásra tartozik, véleményes jelentést tegyenek. A kiküldött háromtagú bizottság eljárását befejezve, beterjesztette jelentését, mely f. hó 11-én a Hámos László főispán elnöke alatt megtartott február havi közigazgatási bizottsági ülésen került tárgyalás alá. Ezen tárgyalás iránt általános ugyan az érdeklődés, de a mi közérdekű dolgaink rendszerint légmentesen elzárt termekben szoktak lebonyolittatni, s így mindössze annyit sikerült megbízható forrásból megtudnunk, hogy a bizottság a nagy port felvert faeladási ügyben valami nagyobb mérvű visszaélések s bűnös manipulációknak nyomát sem találta, s a megtorlást igénylő eljárások mindössze is lényegtelen súly alaki szabálytalanságokból állanak. A bizottság jelentése különben kiadott Abonyi Pál megyei tiszti főügyésznek, ki az ügyre nézve rövid idő múlva ügyészi indítványt fog a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányára elé terjeszteni.

A Polgári Olvasókör gyűlése. A rimaszombati Polgári Olvasókör évi rendes közgyűlését f. 1895. évi febr. hó 17-én délutáni 3 órakor az egyesület helyiségében

T Á R C Z A.**Madách „Évaja.”**

(Felolvasás az 1895. január 9-én tartott iskolai estélyen.)

Midőn nagyérdemű hallgatóim becses figyelmét néhány futó perczeire igénybe veszem, az a remény kecséget, hogy egy igazi nagy költőnek utmutatása mellett sikerülni fog egy pillantást vetnünk abba a kis világba, mely a teremtés szebbik felének, a nőnemnek, ugyszólván egész lényét alkotja — megismerjük a női szívet érenyeivel és hibáival együtt.

Madách örök beesü művének egyik legszebb alakjáról: Éváról lesz szó, kinek egyéniségében öszpontosította a költő mindazon vonásokat, melyek a női jellemnek a világ teremtésétől kezdve, a világ végéig alapját képezik s forrásai minden szépségnek és jónak, sőt magukban hordják a gonoszság csiráit is.

Ugy látszik Madách nagyon jól ismerte a női szívet. Volt rá alkalma. Saját tüzhelyeinél volt a legboldogabb, s ott lett legboldogtalanabb. Imádságának tárgya a haza és felesége volt. De ép akkor, midőn a hazának legnagyobb szüksége lett volna arra, hogy a politikai talantum és a honfiak karja segítséget nyújtson: a költőt súlyos testi betegség lepte meg, melynek lefolyása alatt megtudta, hogy a hazán már segíteni nem lehet; így hazafiságát nem nyilváníthatta ki másképen, mint az által, hogy egy bujdosónak menhelyet adott. E merészségeért börtönbe került. De mire vissza nyerte szabadságát s vissza sietett az ősi kúriába, hogy ennek falai között a boldog szerelem napja derítsen világot honfiúi bánata miatt elsötétült kebelébe: a fészket üresen találta.

A költő szívére kettős bánat nehezült: a haza és felesége elvesztése. Azt közösen siratta minden magyar, — ez csak az ő egyéni fájdalma volt. A haza egy hőroszi harezban, diéső küzdelem után bukott el — s az asszony . . . ? Ki tudja hogyan? Talán úgy, a mint minden könnyelű asszony elbukik. A haza el volt vesztve minden magyarra nézve, de a költő felesége csak ránézve volt elvesztve, s míg ő siratta, más boldog volt karjai között.

Hűtlensége által azonban férje előtt megnyitotta a halhatatlanság kapuit. A magára maradt költő, ki mindent elvesztett, a miért egy férfunak küzdenie kell: hazát és szerelmet, egyszerre nagy gondolatokkal kezdett tépelődni s rájött arra, hogy az emberiség sorsa egészben véve egy nagy tragédia, melynek örök motívumai a haza és szerelem. A szív legnemesebb érzelmei e két fogalomban kristályosodnak; a férfi ideálja a haza, a nőé a szerelem. A példa ott volt előtte: az imént vívott hőroszi harez, ezerféle alakban tüntette föl előtte a hazaszeretet nyilvánulását, míg a szerelmi családás beavatta őt a női szív rejtelmeibe.

Szomorú tapasztalat! De a nagy költő vérző szíve a magyar irodalom számára egy igaz gyöngyöt termelt, melynek mozaik-szerű alkatrészeiben az örök ember sorsát láthatjuk a világ teremtésétől kezdve az örök elmúlásig, a mint azt a multban igazolta a történelem s a jövőben késő évezredek után is, valószínűvé teszi a költő mély tudásán alapuló képzelete.

Madách szerint tehát az ember sorsa egy vég nélküli tragédia. Adam, az örök ember, csak nagy dolgo-kért hevül; lelkében ideálok éneke, melyeket minden áron megvalósítani óhajt, de a kor eszmeáramlataival szembe-szálló egyén egymaga nem képes megállani s ezért elbukik. A paradicsomból kiűzi a mindentudás vágya s

mint a népek millióitól rettegett Farao, egy roppant pyramis alkotása által örök emléket ohajt emelni nevének, de az eladdig ismeretlen boldogság látása vágyakat ébreszt kebelében s egy szép munkásnő könnyes szemei rabul ejtik a hatalmas nagy urat, ki a szerelem rózsá láncait közt lemond az ő nagyságát hirdető terveiről. Ki millióknak parancsolt: leszáll a milliók közé szabad polgárnak.

A kor etikája hadat üzent a zsarnokságnak, melynek romjai felett az új eszméktől ittasult társadalom embere küzd az állam közjáváért; egy a milliókért. De a hon javáért küzdő Miltiadest a kor nem érti meg; a féktelenségge fajult szabadság-szülte önzés vádakat szór a nagy férfiú fejére s a buta tömeg, mely a nagyok bukácsában szeret kéjelegni, balálra itéli az örök nevű, szabadsághóst.

Uj kor táru elénk, melynek vezéreszméje a gondtalan élvezet; az ő világ erkölcesével, összes intézményeivel vakon rohan sirjába. Az embert nem lelkesíti többé semmi nagy eszme, a férfi dologtalan, rest, kéjenez, a sülyedt nő nem okoz botrányt, s Brutus, ki a régi erkölcesök megmentése czéljából kardot fogott kezébe, Lukrécia, ki egykor a meggyalázás elől halálba menekült: nevetség tárgyai. A költői elme szüleményének tartanók e kort, ha a történelem nem igazolná. Az emberiséget immár alig választá el valami az állattól s bizonyára végkép elsülyed az erkölceselenség posványában, ha ép a kellő pillanatban meg nem jelen vala a szeretet vallásának örök hirdetője, ki az emberiséget megváltá bűneiből s megmutatá az utat, melyen aljas állapotából Istenhez emelkedhetik. Ez az ut a tökéletesedés útja.

A művelt emberiség immár két ezred év óta tapossa ez utat. És hová jutunk? hol vagyunk ma . . . ? Mennyit kellett emelkednie az embernek, hogy ember legyen, hogy tudjon valamit, s mennyit kellett sülyednie, hogy

LÖFKOVICS LIPÓT női- és férfi divatárak raktára meglepő szép és nagy választékot nyújt az idei farsangi cikkekben.

Meglepő nagy választék

Báli keztükben, hajdiszekben, lack- vagy bárminemű alkalmi cipőkben, nyakkendők, klackok, férfi ingek, gallérok stb. legdúsabb választékban.

fogja megtartani. Ugy értesülünk, hogy e folyton izmosodó kulturregység számadása a múlt évről oly fényes eredménnyel záródott le, a mitől fogva újra erősebb bizalommal tekinthetünk azon vállalkozása elé, mellyel az egyetnek fényes tűzhelyet igyekeznek emelni az élen álló fáradszatól elöljárók. — A közgyűlésre az elnök Rábely Miklós külön nyomatott meghívókon invitálja meg az egyet tagjait, azon figyelmeztetéssel, hogy a kik tag-sági díjhátralékaikat a közgyűlés előtt ki nem egyenlítik, azok a közgyűlésen szavazási jogukat nem gyakorolhatják.

Szövetkezésünk nyugszik.

„Gömörben határozatok hoznak, de mert tenni nehezebb mint beszélni, ez ideig — egyetlen községet kivéve — nem tesznek semmit. Ezzel is őrzik a vármegye tradícióját.“

Közel egy esztendeje, hogy a „Szövetkezés“ múlt évi 3-ik számában mondta e kemény ítéletet, a nélkül, hogy ennek megzafolására kísérlet kockáztatott volna.

Másfél évvel ezelőtt hivatott össze nagy hévvel Rimaszécsre egy értekezlet, járási szövetkezet alakítása érdekében. Ezen értekezletnek az lett az eredménye, hogy az alispán előadván, miszerint a „megyei központi hitelszövetkezet“ alapítása folyamatban van, indítványozta, hogy a „járási szövetkezet“ életbe léptetése halasztassék el, míg a megyei hitelszövetkezet megalakult. Ezen indítvány elfogadtatott és ez — szerintünk — helyesen történt; mert erős meggyőződésünk, hogy a vidéki, községi szövetkezetek csak akkor fognak teljes sikerrel működni, ha megyei központra támaszkodhatnak, sőt ezt sem tartjuk elégségesnek, hanem óhajtjuk, hogy a megyei központok országos központot nyerjenek, és kimondhatatlanul fájalmok, ha a Wekerle távozásával az „Agrárbank“ alapítása dugába dőlne.

Nemsokára ama rimaszécsi értekezlet után, érdemkebe boldogult megyei főjegyzőnk a „Gömör-Kishont vármegyei hitelszövetkezet alapszabályait“ szerkesztette: kinyomatta, szétküldte; miután azonban másfél év óta újabb életjelt nem észlelhettünk, attól kell tartanunk, hogy a boldogulttal egyidejűleg megyénk szövetkezése is sírba szállt.

Nem kívánunk más megyék példájára rámutatni, mert nem utánzásról lehet itt szó, de igen is arról, hogy egy kiszámíthatatlan horderejű ügyet tüzetes mérlegelés s tanulmányozás alapján céltudatosan felkaroljunk.

Tul kellene terjeszkednünk e sorok keretén, ha ily részletes tanulmányozásba bocsátkozni akar-nánk e helyütt. El nem mulaszthatjuk azonban idézni Pólya Jakab egyetemi magántanárnak azon intelmét, mellyel a „Szövetkezés“ múlt évi 1-ső számában „az angol szövetkezések“ című cikkét befejezi: „a szövetkezési mozgalom érdemes mindazoknak a pártolására, kik a mai társadalmi rend alapeszményeinek hívei, és a kik elejét akarják venni, a mai társadalmi rendet fenekestől felforgatni érző törekvéseknek.“

A mennyiben pedig irodalmunkban hiányzik oly munka, mely a szövetkezési eszme lényegét fejtegetné, figyelmébe ajánljuk mindazoknak, kik

elveszítse paradicsom ártatlanságát, s belássa, hogy még nagyon keveset tud!

A hosszu két ezred év alatt lattunk caméket melyeknek hullámasapási magasra emelték az embert, s lattunk áramlatot mely az enyészett örvényébe süllyeszté. Lattuk, hogy a hit malasztja csak ürügy az önzésre, lattuk, hogy a szabadság két éli fegyver, mely míg egyfelől a zsarnokságot sújtja, másfelől a szabadságra éretlen tömeget sebzí meg; lattuk, hogy a tudomány csak a megélhetés eszköze; lattuk, hogy az élet egy nagy vásár, melyben minden szépnek, igaznak, még az erénynek is árfolyama van.

Ez az a valami, a mit megtanultunk a múltból. Lépten-nyomon emelkedés és bukás. Ma erény a mi holnap bűn s a mit a múlt diadálta, a jelen csak mosolyog felette. És mi lesz a vég? Eléri-e valaha az ember a végezetül kítűzött tökéletesedést?

Nagy kérdés, melyre még az oly kiváló szellemek is mint Madách, csak azt a feleletet tudja adni: „Ember ne firkéssz a jövőt, csak küzdj és bizva bízzál.“

De küssuk, hogy e nagy küzdelemben minő osztály-rész jutott a nőnek.

Madách Evája minden női erénynek és minden hibának mintaképe. Tökéletes asszony a szó legvalódiabb értelmében. A végezet az örök embernek, Adámnak oldala mellé rendelte hogy hivatását, mint hű nő, szerető anyja, betöltse s a férfi küzdelmeinek osztályosa, bánatának enyhítője, bukásában őrangyala és felemelője legyen.

Éva végezté a boldogság, — boldogit, hogy boldog legyen. Es ezéja elérésére nem riad vissza semmi eszköztől. Ha boldogsága megkívánja: a vakmerőségig merész, s ha kell, szelíd, mint a galamb s meg van az az irigylésre méltó tulajdonsága, hogy akkor változtatja színét, a mikor akarja, hizeleg mint a macska, s a szenvedély villama cikázik szemeiben, midőn leszakítják kebeléről boldogságának alapfeltételét: gyermekét. A női jellemnek nincs oly fény és árnyoldala, mely benne föl-lehető ne volna. — a mi természetes is, hisz Éva nem egy bizonyos nő, kit a költői képzelet egy dráma vagy regény hősnőjévé emel, nem az a bizonyos Gretchen, ki Faust utjába akadt, hogy a férfi vak szenvedélye eltiporja, nem az ártatlan Desdemona, ki a Mór féltékenységének áldozata lesz, nem Julia, ki követi Rómeóját a halálba,

eziránt érdeklődnek, ugyancsak Pólya Jakabnak azon *székfoglaló értekezését*, melyet a *magyar tud. akadémiának levelező tagjává választása* alkalmából tartott és melyet a „Szövetkezés“ múlt évi 12-ik száma is kivonathban közöl.

Ezek után kifejezést adunk azon óhajunknak, hogy megyénk ezáfolja meg mielőbb a fent idézett kemény ítéletet.

Az izraelita ifjuság bálja.

— 1895. febr. 10. —

A rimaszombati izraelita ifjuság folyó hó 10-én tartotta meg zártkörű táncmulatságát a „Három Rózsa“ vendéglő dísztermében. Az igazat megvallva, ezeknek a felekezeti báloknak egyáltalán nem vagyunk nagy barátai, azonban azon különleges — és fájdalom, még mindig elszigetelt — helyzetnél fogva, melyben zsidó polgártársaink vannak, az ő külön felekezeti báljuknak némi jogosultságát nem tagadhatjuk el. Ezért — mint minden jótékonykézü és egészséges irányu mozgalmat, ugy ezt is — örömmel jegyezzük föl, bár az izraelita közönség hátrányára kell felemlitenünk, hogy az ő körökben is kevésé indokolható érdektelenség mutatkozott a bál iránt bizonyos társaságok részéről, melyek a felekezeti jelleg daczára, némi aristokratikus hajlamra valló közönytul maradtak el a különben igen díszes mulatságról.

A bál ezek daczára igen sikerültnek mondható, s különösen meg kell dicsérnünk a tapintatos és buzgó rendezőseget, mely fáradságot nem sajnálva, gondoskodott a teremnek egyszerű, de minden részében jó izlésre valló feldíszítéséről, valamint az összesereglett bájos hölgyközönség folytonos szórakoztatásáról és kellemes mulatságáról. A négyeseket 44—50 pár tánczolta, s azok változatosságáról az ügyes rendezőség gondoskodott Dr. Kármán Aladár bálbizottsági elnök vezetése alatt, a kit különben az egész fényes multság sikerének oroszlánrészé is méltán megillet. — A szép multság kiváló kivirradtig tartott.

Tudósítónk a jelenvolt hölgyk neveit következőleg állította össze Ott voltak:

Asszonyok: Bródy Bertalané, Bodor Árminné, Blau Vilmosné, Dr. Cziner Miksáné, Dickmann Ignátné, Eckstein Fieskné, Grosinger Miksáné, Goldstein Józsefné, Gottlieb Gáborné, (Murány.) Heksch Bertalané, Heksch Jakabné, Jelinek Bertalané, Kohn Albertné, Krausz Bernátné, Kohn Sámuelné, Kohn Sámuelné, (Tiszolcz.) Kohn Albertné, (Tiszolcz.) Krausz Simonné, (Jánosi.) Kohn Jakabné, (Ráhó) Liehtner Bernátné, Neumann Adalfné, (Kökova.) Pitta Lipótné, Politzr Miksáné, (Murány.) Rózsa Gyulané, (Tornallya.) Róth Herminé, (Tiszolcz.) Reisz Józsefné, Róth Gézané, Schulhof Pálné, Steiner Bernátné, Tepper Lajosné, (Gelej.) Steiner Salamonné, Weinfeld Adalfné, Weisz Dávidné, özv. Weisz Aronné, (Rimaszécs.)

Leányok: Bródy Matild, Balányi Ilka, (Heves.) Dickmann Anna, Eckstein Róza, Glatter Gizella, (Rimaszécs.) Goldstein Irén, (Eger.) Goldstein Janka, (Eger.) Hexner Juliska, Kármán Ida, Kohn Szerén, (S-Gömör.) Kohn Adél, (Gyetzva.) Kohn Irma, Kohn Janka, Krausz Gizella, Kohn Gizella, (Tiszolcz.) Liehtner Fáni, Róth Szerén, (Rimaszécs.) Neumann Adél, (Cserenesény), Steiner Berta, Weinfeld Irén, Weisz Malvín, (Rimaszécs.)

Hirek és vegyesek.

Iskolai estély. A helybeli főgymnásiumban rendezett estélyek harmadikát a nagy tornaterem csaknem zsufolásig megtöltő s díszes közönség élvezte végig folyó hó 9-én. Örömmel konstatáljuk, hogy ez estélyek nemcsak beváltak és fényes sikerrel tartatnak meg, de a legutóbbi valóságos concert volt, mely minden ízében

vagy Melinda, kit a meggyalázott női becsület halálba kerget, hanem mindezeknek összesége, az örök-nő, a ki csak nevét változtatta meg, de azért az a symbolikus Éva volt ugy is mint a Faraó gulaépítő munkásnöje, ugy is, mint Sergiolus kedvese, s a franczia forradalom marquis-nője, vagy Meduzája.

Az ifjunak szerelem kell, a férfinak szerető hitves, kívül gondjait megossza: a gyermeknek anyára van szüksége. A nőnek e hármias alakja az az eszmény, melyért a férfi küzd. De ez még nem a teljes Éva. Az erények mellett ott vannak a hibák is. A szerető lehet csapodár s a férfit eltaszítja magától; a hitves lehet könnyelmű s ez által férjét lealacsonyíthatja, — az anya lehet lelketlen s ez által minden művelt érzésű ember előtt utálttá válik. Szerelem, hűség, anyai szeretet, csapodárság és könnyelműség: ez a teljes Éva, a Madách Evája, kiből csak egyetlen egy vonás hiányzik: a lelketlenség, minek oka abban lehet fel, hogy a nő, ki Evájának mintaképül szolgált, valaha előtte imadás tárgya volt.

Akár a nemes, akár a remtelen vonásokat tekintjük, mindenképen arra a meggyőződésre jutunk, hogy a férfi sorsa a nő. A biztatás vágya sarkalja az ifjut nagy ezélok elérésére. Az ifju Faraó egy munkásnö kedvéért szabaddá teszi a népek millióit. Ez csak egy lélekemelő példa a világtörténelemből, — de a mindennapi élet ezer meg ezerféle változatban mutatja azt a küzdelmet, melyet az ifju kebel egy pár szép szem, egy igéző mosoly biztatására magára vállal.

Jóllehet a férfi hivatása eszmékért lelkesülni, a nőé boldogságot keresni és nyújtani — s mig az az ideálokért való küzdelemre tért a nagy világ zajában lel, ezt ezéja a szük családi körre utalja: mégis a kettő sorsa oly elváhatlanul van egybekötve, mint a gályaraboké kiket a felsőbb hatalom párosával kényszerített test és lélekölő munkára. — Együtt emelkednek, együtt baknak. A férfi nem emelkedhetik oly magasra, hogy a nő ne követhesse, s nem süllyedhet oly mélyre, hogy a nő karjai el ne érhessek. A magasban bátorítja, a mélységből fel-emeli. Ez az, a mit Goethe oly találoan fejez ki:

Das ewig Weibliche
Zieht uns hinan.

De lássuk közelebbről a női jellem ez örök minta-

kitünően sikerült, s a közreműködők a közönség teljes meglegezését és elismerését vívták ki. Ez estélynek különös érdekességet kölcsönzött a programnak két vonzó pontja: A dr. Veres Samu tanárnak és *Angyal Matild* kisasszonynak, a kiváló tehetségű műkedvelőnek érdekes közreműködése, mely az estélynek valóságos „pièce de resistance“-a volt. — A műsört a Mátolcsy tanár által ügyesen dirigált főgym. dalárda nyitotta meg néhány szép népdal szabatos előadásával. Ezt követte *Instilórisz* Endre zongorajátéka; a „bűvös vadász“ ábrándot játszta meglepő technikával és sok érzéssel. Utánna *Lehoczky* Márton tilinkón adott elő néhány népdalt hatá-sosan.

Itt következett aztán *Angyal Matild* monológszerű előadásában Makai Emil „Szerenád“ című gyönyörű költeménye. A fiatal hölgy a közönségnek műkedvelői bizton-magasan felülálló művészettel, több mint routinírt biztonság-gal adta elő darabját, melynek szavaltata közben zongorán játszott a dr. Veres Samu pompás hegedűkísérete mellett. Mindenesetre e piéce volt az estély fénypontja, a mit az előkelő közönség zajos tapsviharral ismert el. A bájos megjelenésű szép műkedvelőnek a közönség meg-megújuló kívánságára még el kellett szavalnia Szász Károlynak egy szép költeményét is, mellyel ismét sürű tetszésnyilatkozatokra ragadta a közönséget.

Majd dr. Veres Samu tanár olvasta fel aethetikai becsű, alaposan kidolgozott szép értekezését „Madách Évájáról“, melyet lapuk mai tárczájában közlünk. Az érdemes tanár széleskörű aethetikai tanulmányainak igazán becsületére válik e kitünő mű, melynek tudományos értéke mellett az a különleges becsé is megvan, hogy ragyogó irányával s szellemes ötleteivel és az előadás élvezetességével művelt hallgatóságának figyelmét és feszült érdeklődését mindvégig lebilincselve tartotta.

A szünni nem akaró tapsviharral kísért felolvasás után *Sárkány* József fuvolán játszta el a „Repülj feekém“ stb. változatokat. Szép előadását megfelelően kísérte zongorán *Groó* Béla.

Végül Mozart „Varázs fuvolájá“ adták elő Zongorán *Groó* Béla, harmoniumon *Instilórisz* Endre és hegedűn *Borsody* Károly, mind hárman ügyesen és precise játszottak; a darab előadása olyan volt, minth egy egész orchester játszanék. Szóval az estélyről teljesen elismeréssel emlékezhetünk meg, dicsérettel kell kiemelnünk az estély sikerének előmozdításán fáradozó főgymn. tanárokat, élükön az intézet derek igazgatóját: *Fábry* Jánost, ki a jelenvoltak körül is előzékenyen sürgölődött. Az estély után kedélyes táncmultság volt, melyen a hajnali órákig mulatott fokozott jókedvvel a lelkes ifjuság.

A papválasztáshoz. Arimaszombati ev. ref. első lelkészi állás betöltése tárgyában, miután Szalóczy Dániel, mint lapuk múlt számában megírtuk: visszavonult. — az egyháztanács f. hó 6-án újabb értekezletet tartott, s ez értekezleten — mint biztos forrásból értesülünk — a presbiterium egyhangulag abban állapodott meg, hogy az első lelkészi állásra egyértelműleg *Czinke István* erdőbényei (Zemplén megye) ref. lelkész fogja egyedül jelöl-ni s egyhangu megválasztását javasolni az egyházközségi közgyűlésnek. — Mint a felekezeti életen kívül álló lap-nak, nem lehet hivatásunk a papválasztási mozgalomba avatkozni, állást foglalni vagy arra nézve csak bírálatot mondani is, azonban mint a társadalmi élet krónikásai és ellenőrei őszintén óhajtjuk, hogy társadalmunk közléte lehetőleg megkíméltsék a pártoskodástól, gyűlölködéstől és visszavonástól. Ezért ugy véljük, hogy a ref.

képét, zlessük el gondolatait, hogy általa megismerjük a föld valamennyi Eváját, — azokat is, kik a mai Adámok sorsát tartják kezükben.

A teremtés reggelen az életre pezsdült természet s az utnak indított világok milliói hirdetik az ur nagysá-gát, az angyalok kara hozsannát zeng az alkotónak. A paradicsomban öntudatra ébred az első ember pár. A nő szólal meg először:

„Ah élni, élni: mily édes, mi szép!“

A mily igaz, ép oly jellemző vonása a nőnek, hogy első gondolata is az: mily szép az élet. De ott van az ellen-tét is Adám szavaiban:

„És urnak lenni mindenek felett.“

Az első emberpár e nyilatkozatában kifejezésre jut az az igazság, hogy a férfi lélek életelve erejének érvényesítése és uralkodás vágya, a nőé a függés s gyöngö-ség által rabul ejteni az erőt. Tetteiknek ez életelv egyik rugója, s mig annak vezére az ész, ennek a szív.

A paradicsom közepén két fa van, melyeknek gyümölesét élvezni tilos. Egyik a tudás, másik az örök ifju-ság fája. Az első emberpárt Luczifer elesabitja s mind-ketten esznek a tiltott gyümölesből. Éva a merészebb: megizleli az örök ifjuság gyümölesét. Adám habozva nézi, de végre győzedelemre jut benne is a mindentudás vágya s ő is bűnbe esik. — Jöjjön a minek jönni kell — s nyugadtan türik az Ur büntetését, ki a paradicsomból kiltitja őket. E pillanatban megkezdődik az ember tragédiája, melynek motívumai a férfiban az örök igaz-ság keresése, a nőben a lelkében oltott örök ifjuság vá-gya. Mindketten tudni akarják a jövőt. Adám azért, hogy lássa miért küzd, miért szenved, Éva, hogy meg-győződjék, vajjon nem lankad-e el, nem vesz-i-t-e bája? Alomba merülnek, s mig hosszu álmuk tart, át-élik az egész emberiség történetét a paradicsom kapujá-tól kezdve a késő elmulásig.

Ez álomképek a világtörténelem azon mozzanatait tüntetik föl, melyekben a felszínre került eszmék a vég-letekbe sodorták az embert. A férfi mindig új eszmékért lelkesül, de mielőtt eszményét megvalósíthatná, elbukik. A nő mindenütt vele tart, de a középuton nem bír meg-állani s még nagyobb szélsőségekbe ragadtatik: ha jó, sokkal jobb, ha rossz, sokkal rosszabb a férfinál; vagy

presbyterium — melyben közeletünk sok kiváló alakja foglal helyet — alapos megfontolás után jutott azon megállapodásra, melyben a ref. egyházakozság már előjáró iránti bizalmánál fogva is méltán megnyugodhat, hogy Czinkó István jelölését javasolja, a ki saját egyéniségének sok előnyös és szeretetreméltó vonásával a múlt nyáron lefolyt Baksay-jubiläum alkalmával maga iránt igen nagy rokonszenvet ébresztett közöttünk, s a kinek a protestans irodalomban is nagy lelkesítő mint írói működését tekintélyes elismerés kíséri.

Atheizmus. Molnár József esendőrhadnagy, körülbelül másfél évig vezette a gömöri esendőrséget, s ez idő alatt nyugodt, tapintatos működésével közönségünk elismerését és becsülését vívta ki, a mult heten Balassa-Gyarmatra helyeztetett át. Helyére mint értesülünk Rimaszombatba Auer Jenő m. kir. esendőr tiszthelyettes vezényeltetett.

A kaszinó közgyűlése. A rimaszombati kaszinó folyó hó 10-én d. u. tartotta évi közgyűlését Kubinyi Aladár elnöke alatt, ki a szép számmal egybegyűlt tagok átvizsgálása után az őszinte kegyelet meleg hangján emlékezett meg a kaszinó elhunyt volt pénztárnokáról Terhes Pálról, ki évek hosszú során át az igazgató-választmány tagja is volt. Szép beszéde végén indítványozta, hogy az elhunyt emléke jegyzőkönyvileg örökíttessék meg, s a kaszinó részvétele a gyászoló özvegynek jegyzőkönyvi kivonat után tolmácsolják. Ehez a közgyűlés egyhangúlag hozzájárult, mire elnök a mult év történetét röviden vázolta, elmondta, hogy a választmány mindent elküvetett arra, hogy a kaszinó vagyoniilag emeltesse s a tagok lehető kényelméről gondoskodott. Jelentése örvendetes tudomásul vétele után a pénztárnok Ragályi Géza lemondását közlő levelet olvasta fel az elnök, s miután Ragályi a közgyűlésen kifejezett kérelemmel szemben is ragaszkodott lemondásához, pénztárnokká egyhangúlag Zacher Gusztávot választották meg. A választmány által már felülvizsgált mult évi költségvetés s a jövő évi költségelőirányzat minden megjegyzés nélkül helyben hagyatott. Tárgyalták még a város átiratát, melyben a város értesíti a kaszinót, hogy a napról-napra sürgősebbé váló és jelentősebb igényekkel szemben mielőbb gondoskodni kellene arról, hogy a város tulajdonát képező nagyobb helyiségek a városnak szabad rendelkezésére álljanak; minélfogva kívánatos volna, ha a kaszinó a várossal egyetértőleg gondolkodnék a kölcsönös érdekeknek lehetőleg méltányos és közérdekű kiegyenítéséről. Az erre vonatkozó tárgyalások megejtésére a tisztikaral élén egy bizottság küldetett ki. A könyvtartó alapszabályokat a tagok között szétosztották, s miután indítvány nem volt, elnök a közgyűlést feloszlatta.

Athletika-bál. A Deák Ferenc-utczában messziről látható nemzeti színű lobogó hirdeti a közelgő Athletika bált, mely iránt mindenfelé nagy érdeklődést tanúsít a közönség. A meghívók szétküldettek, s mint halljuk, városunkból is sokan készülnek a rendkívül fényesnek ígérkező bárra, mely az ideai farsangon az egyetlen elite-bál lesz. A lady patronesse tisztét, mint már jeleztük Hámos Lászlóné szűl. Badányi Ida urnó ő méltósága, főispánunk bájos neje fogja betölteni. A terem díszítését Rumboldra, az országzserte előnyösen ismert fővárosi előkelő díszítő-üzégre bízta a rendezőség, mely egyszerűsággal gondoskodik arról is, hogy a megjelenő hölgyek kellemes meglepetésben részesüljenek. Remélhető, hogy a gömörmezei atletikai klub ez első nyilvános szereplését megye- és városzerte kellő méltánvással fogadja a nagy közönség, s megyénk és városunk előkelősége szép számmal fog megjelenni a mulatozók soraiban.

Csilaghalás. Rakottay Danó helybeli jövevő ezúrasz 1/2 éves kis leánykaja, f. hó 10-én rövid betegség után meghalt. Temetése a mélyen sujtott szülők jóbarátainak őszinte részvéte mellett f. hó 12-én volt.

A gömörmezei atletikai klub választmánya f. hó 20-án délután ülést tart

Halálozás. Városunk egyik derék, tisztességben elagott régi polgára: Engel Dávid hunyt el folyó hó 5-én

angyal, vagy ördög, de sohasem közepszerű. Ép ez által tölti be annyira fontos szerepét a férfi oldala mellett, — mert ama válságos pillanatokban, midőn a küzdelem tetőpontján álló férfiak választania kell a jó és a rossz között, mindig a nő mutatja meg előtte a helyes utat, melyre lépni fog. Bűne meguntatja vele a gonoszszágot, erényei megnyitják előtte a menyország kapuit — és így a nő akár jó, akár rossz, mindenképen a férfi nemtője.

A kor eszméi a nőt sem hagyják érintetlenül abban a körben, melyre végzeté utalta, ugyanazon eszméket képviseli, melyekért a férfi küzd. Mint Lucia — Miltiades neje, — igazi honleány, fenkölt szellemű hölgy, ki harcban levő férje háza tértén — kit különben az imádság szeret — csak úgy tud örülni, ha győztesen tér haza.

A végkép lesüllyedt római társadalomban Éva is, mint a feslett erkölcsű Julia jelen meg a dözsölő Sergiolus karjai között, — pedig vajmi sok nemes érzést lehetett volna találni ama kebelben, hol Ádám, csak mulandó kéj után kutatótt.

A keresztény középkor babonás légkörében élő Éva hű alakja az ismét véletlekbe jutott társadalomnak. Szeret, de a megbabonázott lélek elfojtja vágyait s kolostorba vonul, hogy ott elhervadjon.

És ama korban, melyben az ujjá született tudományokat egyes kiváltságos egyének monopolizálták, Évával mint a tudós Kepler nejevel találkozunk, ki míg a csillagokat vizsgálja elhangolja nejét s ez megfellelkezve magáról léha udvaroncok hálojába kerül. Ez volt a sorsa mióta a világ fennáll, minden férfinak, ki nejét elhanyagolja, s Éva hű mintaképe minden oly nőnek, kinek férje nem az ő szemében vizsgálja a csillagot.

A kilenczedik áomkép, majdnem ugyanazon pillanatban két Évát varázsol elénk. Egyik a tiszta eszményi magasságban álló nő, kinek gyöngességében van ereje, kihez a helyzet magaslátán álló Danton is csak az érzelem szelid és nemes hangjával tud közeledni s míg szívében a nem ismert tiszta szerelem vágya felébred, egy piszkos sans-culotte leszurja. Másik a felgerjedt pórón, egy ember formát levetkezett Madam des Hales, ki a szabadság, testvériség és egyenlőség nevében szerelmével kínálja meg a nagy férfit. E visszautasító kép magába véve is elég

éves korában. Azelőtt évek bosszú során át koresmáros volt, ki őszinte nyíltsága és komolyságával, becsületességével a vele érintkezőkben igaz rokonszenvet keltett. Néhány év óta betegkedése miatt visszavonult, s csak olykor-olykor volt látható az utcán a megtört galamb-ös aggastyán tiszteletre gerjesztő alakja. Temetése folyó hó 7-én az ismerősök és jóbarátok őszinte részvéte mellett ment végbe. Az elhunytban dr. Angyal Lajos vágyhelyi előkelő ügyvéd, gymnasiumunk egykor kiváló és zseniális növendéke, kinek kitérő tollából lapunk hasábjain is sok érdekes közlemény látott napvilágot; továbbá Angyal József esendőr-százados, Angyal Samu a budapesti főposta tisztviselője és Angyal Vilmos biztosító-társulati hivatalnok szerető és gondos atyjukat gyászolják, ki legnagyobb gyönyörűségét derék gyermekeiben találta. Nyugodjék békével!

Potvásár. A kereskedelemügyi magyar kir. minster megengedte, hogy Rimaszombat rendezett tanácsu városban a f. évi január 7—8-ára esett, de elmaradt országos vásár helyett f. évi február hó 18—19-én pótvásár tartassék.

Tánczműveltség Ujantálvölgyön. Az ujonnan alakult ügygyári tisztviselő Ujantálvölgyön 1895 évi február hó 23-án a vendéglő nagytermében megnyitó ünnepélyvel egybekötött zártkörű táncszertélyt rendez, melyre a díszes meghívókat már szétküldötte a rendezőség. Kezdeté esti 8 órakor. Belépti-díj: személyenkint 1 frt. Család-jegy 3 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A tiszta jövedelem a tisztviselői könyvtár gyarapítására fordítatik. A rendezőség megkeresésre a vendégek elhelyezéséről készséggel gondoskodik.

Tiszteletdíjak. A megyénk területén dajkaképző tanfolyam tartására feljogosított kisedovodáknál alkalmazott óvónők közül a rimaszombati, putnoki és rozsnói részére — mint értesülünk — a kiképzett dajkák számarányához mérten kisebb-nagyobb tiszteletdíjakat engedélyezett a vallás- és közoktatásügyi miniszter. Mennyiben ezen tiszteletdíjak engedélyezése évről-évre kihatásba van helyezve, az illető óvónők saját érdekeiket mozdítják elő, ha a szóban forgó tanfolyam megtartását a felvételre jelentkezők tömeges befogadása által biztosítják.

Pénzintézetek zárlata. A megyénkbeli összes pénzintézetek — miat örömmel konstatáljuk — elég kedvező mértékkel jelennek meg ez idén is a pénzpiaczon. Be akarjuk várni valamennyinek a beszámolását s akkor — régi szokásaink szerint — bővebb teret fogunk szentelni a pénzintézeteinkkel való részletes foglalkozásnak. Egyelőre annyit jegyzünk fel, hogy a rimaszombati takarékpénztár évi tiszta nyeresége mintegy 36000 frtot, a gömörmezei nép- és iparbanké körülbelül 17000 frtot, a tornallai takarékpénztáré pedig 27000 frtot tesz ki. Ez utóbbi rendes évi közgyűlését épen lapunk megjelenése napján — febr. 14-én tartja meg, míg a rimaszombati takarékpénztár közgyűlése február 26-án, a gömörmezei nép- és iparbanké pedig 27-én lesz.

Vasuti szerencsétlenség. A putnoki vasuti állomáson Hornyik József lokomotív-vezető vigyázatlanságból egy mozdonyt neki hajtott a pálya-udvaron álló tehervonatnak s ez alkalommal Kaponovszky András fékezé lebukott a lokomotívról s súlyos sebeket szenvedett. Ugy, hogy a szerencsétlen ember a katasztrófánál kapott sérüléseibe a miskolczi kórházban meghalt. Hornyik ellen gondatlanságból okozott emberölés címén folyik a bünyvizsgálat.

Tűzoltó-bál Jolsván. A jolsvai önkéntes tűzoltó egyesület saját tőkéje javára folyó 1895. év február hó 16-án Jolsván, a Korona vendéglő termében zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépti-díj: Személy-jegy 1 frt. Család-jegy 2 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Elgázolás. Dobosin folyó hó 9-én este 5 órakor a vasuti teher kocsik tolatása alkalmával Kis nevű pályaoőr, saját vigyázatlansága folytán, a mozdony kerekei alá jutván, elgázoltatott. A szerencsétlenül járt fiatal embert özvegyén kívül 3 árva sirtaja. Egyik kis leányának lábát

arra, hogy a francia forradalom végtetekbe süllyedt világnézletével együtt lejárja magát.

Az eddig megismert Évák között a jelen Évája a legvonzóbb, a költő ezt rajzolta legköltoőbb színekkel. Egy ártatlan kis leány, ki örül a napsugárnak, a virágillatnak, s boldog, hogy egy ifjú kezéből elfogadhatja a mézeskalács-szívet. Azt hisszük, hogy még nem tudja mi a szerelem, de kedvességében szívének e nemes virágát nyiladozni sejtjük. Buzgó, vallásos hölgy, kezében imádságos könyvvel, valóságos Grethen, kinek szempillái menyországot ígérnek. . . Igen, poklot! Mert ártatlansága esábitó eszköz, kedvessége számító, buzgósga álnokság, szemének fénye maga a purgatorium. Eladó lány a szó legvalódióbb értelmében, s annak jut, a ki legtöbbet ígér! Én csak a költő felfogását tolmácsolom, de azt hiszem, hogy e vonások minden költői színezet mellett is tulságos erősek. A mai kor nőit én már nem ismerem, s azok, kik még nem ismerik, bizonyára szebb tapasztalatokra fognak szert tenni, mint a mélyen esalódott költő. De hogy a boldogságot kereső női szívbem má már az érdekeljelen-tékeny tért foglalt el, azt némileg igazolja a költő tapasztalása is.

A jövő társadalmat már a tudományosan fölszerelt képzelet szemüvegén keresztül látatja velünk a költő. A világ tul éli magát, a földön örök béke van, — nincs ország, nincs haza, nincs nemzet; e fogalmak a megélhetés küzdelmei alatt mind elenyésznek. Az emberiség annyira elszaporodik, hogy a föld nem képes táplálni, — de a tudomány mindent pótol. Kipusztít mindent a mi felesleges, a minek hasznát nem látja. Költészet, művészet, mind haszontalanságok, a szellemet béklyóba zárják, mert felforgatná a világrendet. — az embereknek nincs nevök, csak számuk, nincs ur, paraszt, árisztokratá, koldus, nincs templom, színház, — a középületek közül csak múzeumok vannak, melyekben elrettentő példánul őrzik az óvilág haszontalanságait. E múzeumban van a ló, melyet jövőben a gőz, villany és repülőgép tesz fölöslegessé; ott van a kutya, melyet az ember valamikor barátjául fogadott s hűsége fejében megosztá vele kenyérét, ott van a tere a sivatag hajója, ott a büszke oroszlan, a fúrge őz s oda került a szegény ember rabszolgája, az utolsó ökör is. Ott van az utolsó rózsá, a szabad természet e végső balsamos lehelete, melynek illata valamikor

szintén a vonat kerekei vágják el, de azért életben maradt és falúbal jár a szegény gyermek.

Köszönetnyilvánítás. Fogadják mindazon jó rokonok, barátok és ismerősök hálás köszönetünket, a kik felejtethetetlen kis leányunk temetésén részvétükkel fájdalomunkat elválták s ves k voltak. Hálás köszönettel: Rakottay Danó és felesége.

Magyar gazdák országos kongresszusa. A magyar gazdaközönség s a gazdasági testületek körében már a mult év végén napirendre került egy országos gazdasági gyűlés tartásának kérdése. Az ügyet az országos magyar gazdasági egyesület vette kezébe, s ma már az országos gazdasági kongresszus megtartása nemcsak határozattá vált, hanem tervezete és szervezete is teljesen megvan állapítva. E szerint a gazdasági gyűlés folyó évi május hó 19—23-ik napján Budapesten fog megtartatni. Rendezik: a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek végrehajtó bizottsága s az országos magyar gazdasági egyesület és a független gazdák e célra kiküldött bizottságai. Célja a kongresszusnak: mindazon köz és mezőgazdasági kérdéseknek beható tárgyalása, melyek a jelen gazdasági válsággal összefüggésben vannak s ez alapon oly határozatokra való jutás, melyek a válság enyhítésére a kormány intézkedéseknek s társadalmi tevékenységnek utakat jelölnek ki. — A kongresszuson 5 szakosztály működik, ezek: 1. mezőgazdasági és szaktudományi, 2. hitbiztosítási és adóügyi, 3. mezőgazdasági, politikai és értékesítési, 4. telepítés és kivándorlás, munkás- és eselődügyi, 5. gazdasági érdekképviseleti szakosztály. Az elnöki tisztek a magyar társadalom legkiválóbb férfiáival vannak betöltve. A szakosztályok bizottságokra vannak felosztva s minden bizottságnak legalább egy előadója van s az előadók száma több mint 30 hivatott s nagyjából országosan ismert szakférfiből áll. A bizottságok keretébe a tárgyalás a'apján fél e t kérdések mélyen szétágnak a gazdasági élet minden ágába s oly behatóan s részletesen fogják foglalkoztatni a gazdasági életet a mezőgazdasági ügyekkel a mint ez még egy kongresszuson sem történt. — A kongresszus tagja lehet, a ki valamely gazdasági testületnek folyó évi január 31-ig tagja volt, vagy a kit az igazoló bizottság felvesz. Tagok az ülésen tanácskozási és szavazati joggal bírnak, a kongresszus összes kiadványait ingyen kapják és a tagok részére kieszközöndő kedvezményekre igényt tartanak. Tagsági díj 5 frt, jelentkezhetni tagul a III-ik országos gazdakongresszus titkárságánál (Budapest, Köztelek). Ugyanaz a kongresszus tervezetét is készséggel megküldi az érdeklődőknek, ha ez iránt egy levelező-lapon hozzá fordulnak.

Fakereskedők figyelmébe, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti a fakereskedőket és faiparosokat, hogy a magyar korona területén 1895-ik évben eladásra kerülő faanyagok kimutatása, — melyből kivethető, hogy kinél, hol, mily s mennyi fa eladó — a kamarai irodában megtekinthető.

Postatakarékpénztári cheque és clearing forgalom az abban részt vevőkre számos előnnyel jár u. m. a postatakarékpénztár a bennelevő összegek után kamatot fizet, az adó és illetékmentes, a levelezés portómentes, a nyomtatványok díjtalanok s fizetés költségmentesen eszközölhetők bármely kir. postahivatal utján, valamint díjmentesen szedhető be távoli feleltől fizetés, a mi az érezipénz szaporodásával bir nagyobb jelentőséggel. A cheque és clearing forgalmat ismertető füzet a miskolczi kereskedelmi és iparkamaránál díjtalanul adatik.

Bor, italok postai szállítása. A postahivatalok azon tapasztalatot teszik, hogy folyadékot (bort italokat stb.) tartalmazó kosárba font palackok (demyon) utközben sürün törnek, emnélfogva ajánlatik a szállító közönség figyelmébe, hogy a folyadékok faládba, rekeszekbe zárt és fagyapot vagy moha közé helyezett palackokban, vagy 5—10 literes hordócskában szállíttatnának, melyeket, ha drágább folyadékkal (p. o. asszubbórral) vannak megtöltve, vászonnal vagy bádoggal lehetne bevonni. Ezen körülményt a szállító közönség figyelmébe ajánlja a miskolczi kereskedelmi és iparkamara

annyi édes reménynek, annyi nemes érzésnek volt szülője. Nem ismer e kor többé semmi magasztalt, semmi szüpet, csak a mi hasznos, a mi szükséges: a disznót és birkát, melyeket a tudomány még nem tudott pótolni.

Minő szerepe lehet e rideg társadalomban a nőnek, az élő költészetnek . . . ?

A nő e korban csak *anya*, kinek gyermekét a társadalom a maga céljaira felneveli. A eseseemőknek nincsenek dajkái, nincsenek játékszerek s a gyermek szobáiban magassabb egyenletekről és mértanról beszélgetnek. Az élettudományt már a bölcsönél kezdik tanítani. E kor nem akarja ismerni a lélek nemesebb vágyait s ezért az ábrándozást, hogy végkép kiírta, szigoruan bünteti. A Luther- és Michel Angelo-féle szellemeket borsóra térdelpeltetik, mert elég merészek nagy eszmékről álmodozni.

Természetes az, hogy e társadalomban a női szív jogait sem respektálják. Szeretni nem szabad, de mikor a törvényes életkört eléri, nőül megy ahoz a férfhoz, kire a nősülés sora kerül. A ki elég vakmerő, hogy szívének jogaival tiltakozzék az erőszak ellen, mint idegbeteget kórházba viszik.

De miért rajzoljam tovább e szörnyű áomképet, mely az ember tragédiájának utolsó felvonása, mert a mi még ezután következik: csak a tulajsgázott költői fantázia hipothézise. E kép is elkieserítő szomorú! Hát még ha arra gondolunk, hogy földünk ki fog hűlni, az egyetlen alatt jég hegyek lesznek s az utolsó emberpár mint nyomorult eszkimó fog átmenni az örök semmisségbe!

Nem, ez a korszak nem következhetik el! Hisz minden kort a férfi céljai és küzdelmei teremtenek meg s a férfi oldalán mindig ott van a nő, ez eszményi lény, hogy a rideg ész által teremtett társadalomban fenntartsa az idealizmust. És a míg nő lesz: lesznek dajkamésék, lesznek dalok, lesz rózsá is, s a férfi soha sem fog elmerülni annyira a rideg valóságba, hogy ábrándjainak világából a nő képét kitérülhesse. Vágyainak és imádságának tárgya az Édenkert illatos pázsitján is a nő volt, s az lesz a jéghegyek tövében is, — az az örök nő, kinek hű alakját Madách az „Ember tragédiájában” oly találó vonásokkal örökítette meg.

Dr. Veres Samu.

Nincsen jobb és szebb ujság, mint az, a melyik tapintattal párosítja hasábjain az aktuális dolgokat. A nem muló értékű, állandóan becses közleményekkel. Ebben a tekintetben a hazai szépirodalmi lapok közt első helyen áll az „Ország-Világ,” melynek most megjelent legújabb száma két nappal a választás után már közli a Kisfaludy-társaság új tagjainak az arcképét, sikerült felvételeket hoz a nagy hírre kapott vei-haj-veii útköztről, szám szerint négyet, igen szép téli képet ad Goró Lajostól, a neves rajzoló művésztől, stb. Szövegében ott találjuk Reviczky Gyula, Pap Zoltán, Zoltán Vilmos versét, Csegey Gusztáv nagyérdékű regényét, egy pompás humoru elbeszélést a kitérő színművésztől, E. Kovács Gyulától, Capri szigetéről érdekes leírást Castelártól, tárczát Adorján Sándortól, Rokokótól stb. Rovatai gazdagok, rejtvény megfejtői közt értékes nyereményeket sorsol ki. Mondanunk se kell, hogy ilyen szerkesztés mellett az „Ország-Világ” a magyar közönség legkedveltebb lapja. A mi azért is természetes, mert előfizetési ára páratlanul olcsó: negyedévre 2 frt. Az előfizetést a kiadóhivatalhoz (Budapest, V. Hold-utca 7. sz.) kell küldeni. Mutatványszámok ingyen.

Kereskedelmi utazók Oroszországban. Külföldi kereskedelmi utazók (commis voyagers) az orosz területre lépésükkor kötelesek a vámhivatalnál a kereskedelmi alkalmazotak számára megállapított I. oszt. igazolványt váltani s azért az arra kivetett adót megfizetni. Ezen igazolvány, a mely kiállításának időpontjától a következő év január 1-ig (új időszámítás szerint január 13-ig) érvényes, hozzávartatik az illető utlevélhez és az ipari-igazolvánnyal együtt az utazó tevékenységének megkezdése előtt előjegyzésbevitel végett az utazó által legelőbb meglátogatott helységben levő kinstári hivatalnál vagy adófelügyelőségél előmutatandó. A kereskedelmi utazók áru-mintákat vámentesen vihetnek magukkal oly feltétel alatt, hogy e tárgyak a bevitel napjától számított hat hó alatt, ha el nem adatnának, ismét kivitetnek. Bejegyzett ezégek zsló vallású kereskedelmi utazóknak utlevelei az orosz konszultások által láttaozandók s az illetők e végből a konszultáshoz az illető ezég által kiállított bizonyítványt tartoznak benyújtani. A konszultás utlevelükön igazolja kereskedelmi utazói minőségüket, továbbá feljegyzzi az ipar-igazolvány tárgyát s a helységet a hol az kiállítatott. Az első osztályú kereskedelmi utazók alkalmazottai igazolványukért, a melyeket a kereskedelmi utazók orosz területre lépve váltani tartoznak, az egész évre 35 rubel fizetendő. Érvénye kiterjed az egész orosz birodalomra, s a kereskedelmi utazóktól egyéb illeték nem követeltetik. Miről a miskolci kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket értesíti.

Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN távollétében a szerkesztésért felelős: LŐRINCZY GYÖRGY.

Nyilttér*)

Kenyéririgység.

Mauthner Ödön üzletem gyors fölvirágzása fölötti dühében annyira megfellekedett magáról, hogy tolvaj sógorával Abelesz Manfreddel; összejátszva, ellenem egy alaptalan vádat (a vád tárgya egy ezimjegyzék) emelt, és aztán, hogy ki ne süljön az összejátszás, megszöktette sógorát Amerikába. A megtartott végtárgyaláson ezen tényálladék kiderülvén, a kir. törvényszék engem a vád alól felmentett.

Természetes, hogy annak idején Mauthner ellen hamis vádaskodás miatt a följelentést meg fogom tenni.

Haldok Ignác,
mag nagykereskedő.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

Magán-hirdetések.

Fouárd-selymet 60 krtól 3 forint 35 krig méterenkint — japáni, chinai, s a t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet** 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenkint sima, esikós, kockázott, mintázzottakat; damasztot s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal s. a. t. **postabér és vámentesen a hához szállítva és mintákat küld postfordul-tával: HENNEBERG G** (es. és kir. udvari szállító) selym-gyára ZÜRICHBEN, Svájcba ezimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Tanulóul.

Rábely Miklós rimaszombati könyvnyomdájában egy 13—14 éves ifju, ki magyarul jól olvasni és helyesen írni tud, azonnal felfogadtatik.

Széna.

Egy kazal elsőrendű szénát 120 m. mázsáig a rimaszécsi határban, hajlandó vagyok átengedni, megtekinthetni lehet ott **Ifj Rigó István**nál, értesítést kérek **Holéczy Gusztáv** Salgó-Tarján.

Eladó

Rimaszombatan a Cserencsényi-uton fekvő 2000 □ öl terjedelmű belsőség, a rajta levő esür- és gyümölcsös eladó. Bővebb értesítés nyerhető **özv Tóth Józsefné** tulajdonosnál. 1—3

Meghívás.

A Gömörmegyei Nép- és Iparbank részvényesei 1895. február hó 27-én d. e. 9 órakor a „Három Rózsa” vendéglő nagy termében tartandó

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Osztalék megállapítása.
4. Felügyelő bizottság és napibiztosok választása.
5. Indítványok.

Rimaszombat, 1895. február 7-én.

Az igazgatóság.

Meghívás

a „Rimaszombati Takarékpénztár”

1895. február hó 26-án

délelőtt 9 órakor saját helyiségében tartja meg

XXXIII. évi rendes közgyűlését,

melyre az intézet részvényes tagjai ezennel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés az 1894. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
3. Osztalék meghatározása.
4. Az igazgatóságból elhalt és sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése.
5. A felügyelő-bizottság és napibiztosok megválasztása

Rimaszombat, 1895. február 9-én.

Az igazgatóság.

CSOKROK!

A kiknek bái-, menyasszonyi-, eljegyzési-, név- és születés-napi kézi- és mellesokorra szükségük van, azok alólírottnál minden igényeknek megfelelő nagyságban izlésesen kiállítva bármikor megrendelhetik.

A rendkívüli óriás csokrokra való megrendelést 8—10 nappal hamarabb eszközölni kérem.

Az érdeklődőket a jelenleg nyiló növények megtekintésére teljes tisztelettel meghívja

Rimaszombat, 1895. febr. 14.

WIKOUKAL HENRIK,
műkertész.

Meghívás.

a **Nyústyai takarékpénztár részvénytársaság** IX. évi rendes közgyűlése

1895. évi február hó 24-én, délután 2 órakor

a takarékpénztár helyiségében fog megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1894. évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása és a nyeremény felosztása iránti határozat hozatal.
3. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
4. Indítványok.

Kelt Nyústyán, 1895. február 1-én.

Az igazgatóság.

Meghívás.

„A **Jolsvai Takarékpénztár**” ez évi közgyűlése

február hó 27-én délutáni 2 órakor fog saját helyiségében megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Az intézet állásáról és a lefolyt évi eseményekről teendő vezérigazgatói jelentés.
2. A felügyelő bizottságnak a lefolyt évi üzlet-számadás és mérleg megvizsgálásáról teendő jelentése, azok feletti intézkedés és az osztalék meghatározása.
3. Egy felügyelő bizottsági tag megválasztása.
4. Netaláni intézkedések.

Kelt Jolsván, 1895. február 6

Az igazgatóság.

Lakás

egy nagyobb- vagy két kisebb, hozzátartozókkal, esetleg szobák butorozva, májustól kiadók **Ferenczy-utca 12-ik szám alatt.**

Eladó.

Mintegy 200 méteri mázsányi kitérő minőségű

széna,

valamint nagyobb mennyiségű

lóheremag

eladó Rimaszombatan **Barányi Gusztávnál.**

Kiadó lakás.

A Kmetty-utcai **Szabó György**-féle ház és kert folyó 1895. évi május 1-től egy vagy több évre bérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal.

Kiadó lakás.

Rimaszombatan, Kossuth Lajos- és Kmetty-utczák sarkán levő emeletes ház emeleti része — mely 5 nagy utcai szobából, konyha, kamara, fürdőszoba, zárt világos folyosó, a földszinten közös mosó-konyha és sütő-kemence, fatartó és pinczéből áll — azonnal bérbe kiadó. Értekezhetni lehet **Hollósy József** tulajdonossal.

Eladó ház.

Nagy-Rőczen a piacon fekvő, egy emeletes, bolti helyiségekkel ellátott szögletű ház, szabad kézből, előnyös feltételek mellett, azonnal eladó. Közelebbi felvilágosítással az alólírt tulajdonosnő szolgál. **Kalina sz Pour Zsuzsanna Nagy-Rőczen.**